

[Finansministeren]

Finansministeren (Heinesen):

Jeg vil gerne takke for den meget brede tilslutning til lovforslaget og skal kun gøre nogle enkelte bemærkninger.

Hr. Ole Olsen var inde på kontrolproblemet og gav i den forbindelse udtryk for en formodning om, at der var tale om, at det i vid udstrækning var sorte penge, der flyttede over i præmieobligationer. Det er ikke vores indtryk på grundlag af de erfaringer, vi har med de salg, der er foregået af det sidste præmieobligationslån. Det tyder på, at der er en meget stor spredning på mange købere i salget af præmieobligationer, ligesom det har været tilfældet tidligere. Derfor vil jeg heller ikke af den grund give noget tilsagn om ikke at fortsætte med at udstede præmieobligationer. Jeg siger ikke, at der ikke kan være et kontrolproblem. Jeg synes godt, at der var et par ting, man kunne foretage sig, og de er under overvejelse i skatte- og afgiftsministeriet.

Til hr. Kaj Hansen skal jeg blot sige, at det er helt klart, at dette forslag selvfølgelig ikke er i strid med aftaleloven, og yderligere understrege, at den enkelte indehaver af en obligation ikke stilles anderledes, end hvis lovforslaget ikke blev gennemført; han vil stadig væk kunne få obligationen indløst til pari.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg forslår, at lovforslaget henvises til finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i anledning af omlægningen af statens finansår til kalenderåret.

(Lovforslag nr. L 57. Fremsat 18/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændringer i vejlove.

(Lovforslag nr. L 24. Fremsat 11/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jørgen Frederiksen (S):

Der er her tale om et konsekvenslovforslag, som jeg på den socialdemokratiske gruppes vegne kan give tilslutning til.

Nauerby (FP):

Den væsentligste del af de ændringer til vejlove, som der her er fremsat forslag om af ministeren, er nødvendiggjort af anden lovgivning, og dem kan vi støtte. Derudover er der nogle tekniske ændringer og moderniseringsændringer af lovtæksten, som også vil være til gavn for dem, der bliver berørt af loven, og dem kan vi også støtte.

Der er enkelte ting, vi gerne vil have yderligere belyst under udvalgsbehandlingen, især de bestemmelser, der vedrører private fællesveje.

Svend Erik Hovmand (V):

Mange af de teknisk betonedede og konsekvensmæssige ændringer, som dette lovforslag indebærer, kan venstre umiddelbart tilslutte sig. Jeg skal her ved førstebehandling ikke gå i enkeltheder, men kun pege på, at vi under udvalgsbehandlingen særlig vil

[Svend Erik Hovmand]

hæfte os ved de foreslåede ændringer på især to områder.

I lovforslagets § 1, nr. 4, foreslås, at hovedstadsrådet nu skal til at have indflydelse på spørgsmålet om adgangsbestemmelserne i forbindelse med vejanlæg i Roskilde, København og Frederiksborg amter. Jeg minder om, at vi fra venstres side var meget betænkelige ved en udskydelse af revision af lov om hovedstadsrådet, da det var til behandling her i tinget i foråret. En af årsagerne til, at vi trods alt accepterede, var et meget højtideligt løfte fra regeringen om, at hovedstadsrådet ikke ville få overdraget nye arbejdsområder, inden loven tages op til revision i samlingen 1980-81. Dette meget klare løfte, som fremgår af indenrigsministerens udtalelser under førstebehandlingen den 25. marts, og hans skriftlige besvarelse af spørgsmål, vi har stillet, vil vi naturligvis holde regeringen fast på.

Vi er stærke modstandere af, at hovedstadsrådet nu skal til at blande sig i så lokale spørgsmål som adgangsret, der jo i forvejen behandles dels af det lokale vejrævn, dels af den lokale kommunalbestyrelse og dels af det lokale amtsråd, inden der tages stilling, og denne stilling tages oven i købet af ministeren. Der er altså masser af muligheder for indseende med de beslutninger, der her tages. Vi mener ikke, at der er behov for et nyt omsvøbsdepartement ved en sådan sags behandling.

Et andet væsentligt område er de foreslåede ændringer af erstatnings- og ekspropriationsbestemmelserne i § 40, hvor vi i udvalget ønsker en meget grundig redegørelse for konsekvenserne af de foreslåede ændringer, sammenholdt med ekspropriationsbestemmelsen i grundlovens § 73.

Endelig – og det er sådan set for os i venstre det vigtigste – vil vi gerne fremhæve et forhold, som ikke er omfattet af de mange, mange ændringer af denne lov, som ministeren har foreslået. Vi ønsker et forhold inddraget i forhandlingerne, som for os er meget vigtigt, og det er spørgsmålet om adgangsrettigheder generelt, specielt dispensationsmulighederne herfor, sådan som de har været praktiseret efter den gældende lovs § 80.

Jeg vil gerne sige generelt, at venstre ønsker en langt større smidighed i administrationen af adgangsrettighederne, dog med de trafikale sikkerhedsmæssige forhold in men-

te. Vi har i de seneste år ved adskillige lejligheder peget på, af hvor stor vigtighed det er at få skabt bedre mulighed for en vis udvikling i vore landsbysamfund. Administrationen af denne paragraf har imidlertid medført, at det i mange, for ikke at sige de fleste, tilfælde viser sig umuligt at etablere selv beskudne former for erhvervsvirksomhed i landsbyerne eller at udnytte landbrugsbygninger. Det mener vi er forkert, og vi ønsker en ændring på dette område. Forudsætningen for, at vi kan redde den lille skole, lokalbutikken og i det hele taget en rimelig udvikling for mange af vore landsbysamfund, er jo, at vi skaber mulighed for en vis beskæftigelse og dermed en vis tilflytning af yngre familier. Dette mål vil ikke kunne nås ved en fortsat urimeligt stram administration af denne paragraf.

Hertil kommer, at den strukturudvikling, som landbruget har været igennem i de seneste år, nødvendiggør, at ledige drifts- og beboelsesbygninger kan finde anvendelse til visse former for erhvervsaktivitet for at sikre landmanden – og det gælder ikke mindst mange yngre landmænd – en supplerende indtægt. Hvis man fortsat hindrer ham i at anvende ledige bygninger til f. eks. udlejning til sommerturister, hundepension, maskinstation, lagervirksomhed eller andre former for mindre erhvervsvirksomhed, så lægger man simpelt hen gift for mange mindre landsbysamfunds beståen og fortsatte udvikling. Vi mener, at dette forhold skal tages op under udvalgsarbejdet; vi lægger megen vægt på, at der sker en ændring og en blødgøring af administrationen på dette område.

Med disse ord skal jeg anbefale forslaget til en saglig behandling i udvalget.

Burgdorf (KF):

Dette lovforslag er af meget teknisk karakter, forekommer det mig, og det er en konsekvens af anden lovgivning, som er nødvendig. Der er sikkert meget, vi skal have draget frem under udvalgsbehandlingen, men det forekommer mig også, at netop disse ting er specielt egnede for udvalgsbehandling. Der er ting, vi meget gerne vil se på, bl. a. det, som venstre pegede på med ekspropriation, og vi vil gå ind i et seriøst udvalgsarbejde.

Langsted (CD):

[Langsted]

Det samme gælder for vores vedkommende. Vi vil gå ind i udvalgsarbejdet med et, skal vi sige positivt sind. Der er dog en enkelt ting, jeg ikke kan lade være med at gøre ministeren opmærksom på. I lovforslagets § 2, nr. 1, står der, at der i § 2, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »mere end«: »7 erhvervsvirk-somheder«. Jeg vil gerne spørge ministeren, hvilket »mere end« det drejer sig om, for det, der står her, kan godt misfortolkes.

Ole Henriksen (SF):

Vi forstår, at der er tale om mindre ændringer i de gældende vejlove, og at det meste af det er konsekvensændringer på grund af problemerne med Københavns kommunes styrelse. Vi er indstillet på en positiv og seriøs behandling i udvalget af disse ændringer.

Kanstrup (DKP):

Kommunisterne kan heller ikke have noget at indvende imod, at lovgivningen tilpasses det praktiske liv, og vi har heller ikke noget imod, at den ene lov tilpasses den anden, sådan at en lov, der skal fungere på et område, tilpasses andre love. Derfor er vi positive over for dette lovforslag, som vi også betragter som i høj grad teknisk. Specielt finder vi det godt, at de private fællesveje, der på mange andre områder er underkastet bestemmelser, der ligner de offentlige vejes, også på det område, som lovforslaget her omhandler, bliver underkastet de samme regler. Efter vores opfattelse vil det betyde mere ensartede regler inden for vejlovgivningen.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg kan på mit partis vegne anbefale disse konsekvensændringer.

Alfred Hansen (DR):

Retsforbundet kan støtte det foreliggende forslag. Jeg vil samtidig benytte lejligheden til at udtrykke min store bekymring over, at man nu har afskaffet stednavne i forbindelse med postforsendelse. Det er, som om vi bevæger os i en retning, hvor alt bliver så upersonligt.

Jeg vil gerne stille et konkret spørgsmål til ministeren. Der står, at det er vejmyndighederne, der skal bestemme med hensyn til private fællesveje. Jeg vil gerne spørge, om ikke det er kommunalbestyrelsen, der bør have

ansvaret for det. Det mener vi i retsforbundet at det burde være. Det skal ikke overlades til vejmyndighederne at have denne store kompetence. Men altså bare lige en opklaring af dette tekniske spørgsmål.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Jeg siger tak for en positiv modtagelse. Der har været nogle spørgsmål, og jeg forstår også, at mange af spørgsmålene forventer man at vi drøfter nærmere i udvalget.

Jeg vil gerne sige til hr. Svend Erik Hovmand, at når indenrigsministeren – jeg erindrings ikke helt den pågældende debat, for jeg er ikke sikker på, at jeg var til stede – har givet tilsagn om, at der ikke skal ske udvidelser, så vil jeg uden videre gå ud fra, at han hermed tænkte på hovedområder, egentlige hovedopgaver, og det kan man vist ikke kalde det foreslåede. Men lad os vende tilbage til det og også tilbage til spørgsmålet om erstatning.

Så er der spørgsmålet om adgangsrettighederne. Når vi har en lovgivning på dette område – og her siger jeg det generelt – så hænger det sammen med flere ting. Det hænger sammen med, at vi for det første har ønsket at planlægge, hvordan vi skal udnytte vore arealer, hvordan vi skal udnytte bysamfund, hvor industrikvarterer og sådan noget skal ligge. En anden begrundelse for dette er nødvendig trafikikkerhed, således at der ikke bliver tale om udkørsler i stort omfang, hvor der er tale om enlige veje uden for byerne.

Jeg erkender, at mange sager, som har med dette at gøre, kommer op på mit bord, og ikke altid behagelige sager.

Jeg vil sige til hr. Svend Erik Hovmand, at vi for nylig har, om jeg så må sige, smidiggjort meget af dette. Der har været nogle forhandlinger med landboorganisationerne, og her er man nået frem til punkter, hvor man siger, at de og de ting, når det drejer sig om landbrugsejendomme, vil man uden videre kunne anvende dem til. Vi imødekom ikke alle synspunkterne fra landboorganisationerne, men adskillige af dem. Jeg foreslår også, at vi under udvalgsarbejdet tager en drøftelse om disse ting.

Til hr. Langsted vil jeg sige, at jeg ikke kan svare på stående fod; jeg forbeholder mig også her retten til at vende tilbage.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg er glad for ministerens positive tilsagn om at ville medvirke til at se på administrationen af disse adgangsbestemmelser. Jeg tror, at de fleste medlemmer af det høje ting fra deres lokale område har haft adskillige sager, som drejer sig om adgangsrettigheder. Det kan være små virksomheder, der ligger i tyndtbefolkede områder, som søger om en vis form for udvidelse. De har fået godkendt denne form for udvidelse ifølge by- og landzoneloven, men bremses på grund af disse meget restriktive bestemmelser, eller rettere sagt administrationen af disse bestemmelser i vejlovene.

Vi kunne nævne stribevis af eksempler både inden for det, vi traditionelt kalder byerhverv, og inden for landbruget, som jeg tror de fleste mennesker ville ryste på hovedet ad. En landbrugsejendom må f. eks. ikke have en hundepension. En så enkel og lille ting. En landmand, som måske har en vis uddannelse inden for revisionsverdenen, må ikke benytte sin adresse til en form for revisionsvirksomhed, hvor folk kommer og får udfyldt skatteskemaer. Og andre tilsvarende helt bagatelagtige forhold, som efter min opfattelse og efter mange andres opfattelse er behandlet helt urimeligt. Jeg er godt bekendt med, at man i ministeriet har overvejet visse ændringer, men det er altså stadig væk sådan, at de restriktive krav, man stiller, efter vores opfattelse stadig væk er helt, helt urimelige.

Jeg er helt enig i, at vi naturligvis skal varere tage de trafikikkerhedsmæssige forhold, men efter vores opfattelse er det altså meget, meget nødvendigt, at vi ser noget mere fleksibelt på den udvikling, som finder sted, og på de tilladelser og de dispensationer, som bør gives. Flexibelt først og fremmest af hensyn til, at de landsbysamfund, som vi af mange grunde ønsker at bevare og sikre udviklet, også skal have mulighed for en vis form for udvidet erhvervsaktivitet for derigennem at sikre, at der kommer nogle unge familier til landsbyerne, der kan sikre den lille skoles bevarelse, lokalbutikken osv. Der er sammenhæng i disse ting, og jeg håber ikke, at vejlovgivningen fortsat skal være den hindring, den er, for at en naturlig udvikling kan finde sted her.

Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):

Som jeg sagde før, mener jeg også, at vi i administrationen skal være så smidige som muligt. Men jeg vil bare gøre hr. Svend Erik Hovmand opmærksom på én væsentlig ting i den forbindelse. Hvad er det, der mange gange, for ikke at sige i langt de fleste tilfælde, har været drivkraften hos en mindre håndværksmester eller anden form for virksomhed til at flytte uden for det egentlige byområde for at slå sig ned? Det er mange gange ønsket om at erhverve et stykke jord, hvorpå man kan opføre en virksomhed eller flytte ind i en eksisterende til en pris, der er langt lavere end det, han skal give i et byområde.

Jeg vil bare lige sige til hr. Svend Erik Hovmand, at der er konsekvenser i dette. Det er det, jeg ofte står over for, når jeg får ansøgninger ind om at dispensere fra den afgørelse, der er truffet i øvrigt, altså lokalt. Det er den konsekvens, der består i, at har man først åbnet op, hvor er så argumentationen for så at sige nej til den anden og den tredje og den fjerde og den femte? Det er her, problemet ligger. Så kan vi tage en principdiskussion om det trafikikkerhedsmæssige og om planlægningen i øvrigt. Men inden vi begiver os ud i noget, skal vi altså lige tænke over, hvad konsekvenserne på længere sigt vil være, og en af dem vil være, at det vil blive forbasket svært at sige nej, når man først har åbnet for sækken her.

O.k., så vil jeg da føje til, at jeg har gået og funderet over dette, fordi jeg er tilhænger af, at så mange afgørelser, som det er muligt, skal træffes lokalt. Nu har jeg indtrykket af, og det kan lyde lidt halvuartigt, når jeg som minister siger det, at der er nogle her og dér, der ikke har fundet det alt for ubekvemt, at man kan sende en sag op til en minister, og så er det ham, der, om jeg så må sige, skal træffe en afgørelse, der ikke altid er lige populær. Men nu vel, jeg har gået og funderet over, om man skal tage skridtet og sige, at sådanne sager må være et lokalt ansvar. Det er kommunen, og det er amtet. Jeg er ikke kommet til vejs ende med mine overvejelser, fordi jeg allerede ved starten af dem kunne se konsekvenser i alt dette, men det vil jeg godt vende tilbage til.

(Kort bemærkning).

Forhandling

Svend Erik Hovmand (V):

Det skal være den, at det, jeg har talt om, ikke i så høj grad var udflyttervirksomheder. Nej, det var de bestående virksomheder i landsbyen. Det var de bestående og allerede etablerede virksomheder, som beder om en vis form for beskeden udvidelse af deres virksomhed. Mange af disse mennesker hindres i en sådan udvidelse og tvinges til urimeligt store udgifter, fordi de må flytte deres virksomhed et andet sted hen. Det er det problem, jeg gerne vil have set på.

Jeg er meget enig i og glad for, at ministeren går med overvejelser om at lægge afgørelserne ud lokalt. Vi har jo stribevis af eksempler på, at både amtet og kommunen lokalt har sagt ja til en adgangsrettighed, men at ministeriet så har sagt nej. Jeg vil næsten tro, at i de tilfælde, hvor man lokalt har sagt ja, vil der i langt de fleste tilfælde komme et nej fra ministeriet. Jeg tror, at hvis ministeren går alle disse sager igennem, så vil han se, at der ikke alene er mange af dem, men at der også er mange afslag på lokale indstillinger. Jeg vil meget gerne opfordre til, at ministeren går videre med tankegangen om at lægge beslutningerne ud lokalt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om Københavns lufthavnsvæsen.

(Lovforslag nr. L 25. Fremsat 11/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Normann Andersen (S):

Lovforslag nr. L 25 har sin oprindelse i lov nr. 517 af 23. december 1970, der gik ud på fastlæggelse af organisations- og driftsformer for Københavns lufthavnsvæsen. Man forudsatte dengang en senere revision af loven af hensyn til eventuelle omlægninger el. lign. af den eksisterende lufthavn. Igennem årene har der været arbejdet med flere forskellige planer, hvoraf endnu ingen er helt tilendebragt. Det vil derfor på nuværende tidspunkt på grundlag af en række uafklarede spørgsmål ikke være muligt at foretage den bebudede revision, hvorfor ministeren for offentlige arbejder på ny anmoder om en udsættelse af denne til folketingsåret 1978-79.

Jeg kan på socialdemokratiets vegne anbefale forslaget.

Glensgård (FP):

Den Kampmannske tanke om Saltholm lufthavn ligger stadig væk og svæver. Det gør den bl. a., fordi ministeren for offentlige arbejder ikke nu og her gennemfører de ændringer i Københavns lufthavnsvæsen, som er nødvendige for at mane det projekt i jorden. Vi kan ikke støtte ministeren i hans ønske om at få lov til at vente med revisionen til 1978-79. Folketinget har så rigeligt materiale til at vurdere de flyvske Kampmannske tanker om Saltholmlufthavnen, og vi ønsker derfor at få foretaget den revision af loven, som skulle være foretaget i indeværende folketingssamling. Vi håber på, at et flertal her vil afvise ministerens forslag, og dermed vil vi kunne få begravet Saltholm lufthavn.

Svend Erik Hovmand (V):

Vi har ingen særlige bemærkninger til det fremsatte lovforslag. Vi vil se positivt på behandlingen i udvalget og opfordrer til, at vi får en hurtig behandling af det.

Burgdorf (KF):

Det er rigtigt, som hr. Glensgård siger, at man beder om en udskydelse nu, fordi man ikke kan blive færdig med de ting, som berører Saltholm. Jeg er ikke modstander af en udskydelse, men jeg mener, at man snart må kunne blive færdig og erklære, hvad man